DOCUMENT RESUME

ED 158 596 FL 009 703

AUTHOR	Nashaknik, Henry; Nageak, James
TITLE	Anulhuyuk.
INSTITUTION	Alaska Univ., Fairbanks. Alaska Native Language Center.
PUB DATE	73
NOTE	57p.
AVAILABLE FROM	Alaska Native Language Center, University of Alaska, Fairbanks, Alaska 99701 ($2.00)
EDRS PRICE	MF-$0.83 Plus Postage. HC Not Available from EDRS.
DESCRIPTORS	Alaska Natives; *Athapascan Languages; Bilingual Education; Elementary Education; *Eskimo Aleut Languages; Eskimos; Folk Culture; *Instructional Materials; Intermediate Grades; *Language Instruction; Reading; *Reading Instruction; *Reading Materials; Uncommonly Taught Languages
IDENTIFIERS	Alaska; *Barrow Inupiaq

ABSTRACT

This illustrated reader is in the North Slope (Barrow) dialect of Inupiaq. A traditional story, it is intended for competent speakers of the language with knowledge of the writing system. (AM)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

AŊUŁHUYUK

Nasaġniġum unipkaaqtaŋa
Akiiłaaqługu aitchuutigiraŋa

Mumiġaaluum agiaktaŋa
Qiñiqtualiaŋi Ugiaġnam

Piliaŋat
Alaskam Iñupiaŋisa Uqaġniŋatta Savaaŋat
Iłaŋa
Iñupianik Kaŋiqsiñiaġvium
Alaskam Iłisaġvia, Fairbanks, Alaskami

Iliuqqaqti:
Eskimo, Indian, and Aleut
Printing Co., Inc.
P.O. Box 1287, Fairbanks, Alaska, 99707

1973

FL009703

U S DEPARTMENT OF HEALTH, EDUCATION & WELFARE
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION

THIS DOCUMENT HAS BEEN REPRODUCED EXACTLY AS RECEIVED FROM THE PERSON OR ORGANIZATION ORIGINATING IT. POINTS OF VIEW OR OPINIONS STATED DO NOT NECESSARILY REPRESENT OFFICIAL NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION POSITION OR POLICY

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL BY MICROFICHE ONLY HAS BEEN GRANTED BY
The Alaskan Native Language Center
TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC) AND THE ERIC SYSTEM CONTRACTORS."

AŊUŁHUYUK

Told by Henry Nashaknik

Story Donated by Henry Nashaknik

Transcribed by James Nageak

Illustrated by Mary Stotts

A Production of

the Alaska Native Language Center

a Division of the

Center for Northern Educational Research

Fairbanks, Alaska

Printed by Eskimo, Indian, and Aleut

Printing Co., Inc.

P.O. Box 1287, Fairbanks, Alaska, 99707

First Printing 500 copies

June 1973

Barrow Iñupiaq

AŊUŁHUYUK

Iñnugguuq ukuak (ii) nuliaġiik, nunami, (ii) nunami sumi taimma, kuugmi. Iñuusaġataġniqsuk.

(Iñuusaġataġaqtutkii tavra.)

Aa. Iñuuniaġniqsuk tavra nuliaġiik.

(Nuliaġiiksinnamik tavra iñuusaġataġaqtuk qaŋapak.)

Suqpaniitilaaŋak nalugiga. (ii)

Tavra iñuuniaqhutik kiisaimma aġnaat, immakii, siŋaiyauniqpuq.

(Tavraukuak kisimik.)

Kisimik, (yaa) iñuitchuq.

(Iñuitchuq.)

Tavra nuliaġiik kisimik, umialignik piñailutaitchuk.

(Silallimignik piñailutainñiqsuk.)

(Ii, aanguaksraqsiuġaluaġaa.)

aanguaksraqsiuġaluaġaa.

Tavra tainna kipiġniuqhuni, kiisaimma, qargiqsuqhutiglukiimmaukuak piraġniqsuk (ii) nuliaġiik, nunamiukkii tasamma sunik qargiuranik iñuuniaġuuruk. (ii) Ilaanni qargim aqiaġuani uyaġaurak qaummaqsipkaaqsigik.

(Yaa, aqiaġumiumik kipiġniutchaktuq.)

Qaummaqsipkaġaluaġik igniġmun, igagaluaġik, naqtulaitchuk.

(Naqtulaitchuk)

Naqtulaitchuk. (Alakkaa) Tavra kipiqqutigilaġataaqsigik naqtulaitkaluaġmagnik (ii) uunaqsipkaġaluaqamigik, qaummaqsipkaġaluaqamigik, qaummaqsimauraqtuak tainna, kiisaimmaa taimma,

Ii. Iñuuniaqtuk tavra. Iñuuniaqhutik tainna kiisaimmaa iġñisuliġataqpukkiimma (yaiy) aġnaat.

(yaiy)

(Tavraukuak nutaġaurumiglu iñuiłamiiligiññiqsuk.)

Ii. Tavra iġñiruq aŋunmik

(Aŋunmik, qanusiulaġataġisiłgitchuq.)

Tavra iñuuniaqtut tainna. (ii)

Tavra iġñimman aġnaqtiŋ aŋutim uuma aanġuaksraŋanik kipiġiaqsiruq.

(Ii, aanġuluuraksraŋanik.)

Ii. Aanġurriġukługu kipiġniuġaqsiłgitchuq uvva. Tavra aŋuniaqami, avani kukiłukami, sunaimma aanġuaksrauyumiñaqtuaq isummatigigaluaġaġigaa, aanġulliłaiñmivługulu tainna iġñi pigaa,

aaŋgurriutiaqsivak iġñimiñun.

(Aaŋgurriutilaġataġik tavra.)

Tavraura aniqqammiuraq uvva aaŋgurriaqsigaa, (ii) iipkaqtiġik

(Aḷakkaa.)

quammaqsiŋammiruak (araa) suŋiñmiuq. (ha, ha) Uutitchaġaluagaa suŋitchuq.

Tavrakii iñuuniaqhutiŋ tainna... Pisuqsiñasuaqtuaġuurutkiimakua unipkaat tamarra.

(Qanuŋisaniktiqtukkii tavra.)

Ii. Iñuuruq tavra. Kiisaimmauna pirraġiksiuraaqsivuq. (ii) Tavra piḷḷasiuraġmatkii...Pisiksiġauraisiñŋiḷgitkaaptakii (aa) aapaŋata.

(Nukatpiaqrukkii pisiksiġauraqaġuuruq.)

Tamarra tainna iñuguqtuaqhuni tainna. Suiḷḷiuŋitchut ukua, suiḷḷiuŋiññamikkiuvvaukuak iñuiḷaamiittuk ukuak. (aa) Susuksiuniaŋitchut iñuich, aġrutaitchut iñugnik.

(Iñuich niqaiġutchaŋitkaich.)

Tavra iñuuyugaqtut tainna, tavra una iġñiŋak agliñasuaqtuaqtuġlikii. (ii) Iñuguqtuq tavra.

(Iñuguqtuq.)

Kiisaimmauna aŋuniurallasivuq, (ii) qargiġñiallasivuq. Qargiġñiaġaluaqami, niġrutipianun piḷḷasiruq. Aapaŋatakiimma urriqsuutivlugu, suvlugu.

(Aa, iḷimiñik piŋitchuq.)

Immakii aullatiŋiññilgitkaa. Aullarriqaġnaġuurukkii tavra. (aa)

Maliğuutillasiruni maliğuutiniatagnağuuruq. Imma tainna qanuqiñŋitchuq, iłisaqtuq aapamiñiñ.

(Natchigñaqtuq.)

Tavra tainna iñuuniaqhutiŋ aŋunialłasivłuni. Aŋuniallasikamikii aapani aŋuniaqtisuŋainñaŋailgitkaa.

(Ii, aŋusuğaluaqtuq.)

Tavra tainna iñuuniağaluaqami, aŋuniağaluaqami, nukatpiaquna aliatchaksağataaqsiłgitchukkii. Tavra (ii) aliatchaguuruq.

(Ii, iğniŋak.)

Iğniŋak (ii) iłisimasuliğataaqsiruq una iñugnik, akimma sumi, ukua kisimiŋ iñuuŋisilaaqtikkiuvva

iłisimavlugu.

(Tavra, tamaaŋŋaġruiññak...)

Tamaaŋŋaġruiññaq ukuak iñuguŋaiñmagnik. (ii) Nalunigaluaqtuk iñugnik. Iñuksiuġuni isummiaqsiruq.

(Isummiġataqtuq.)

Tavra isummiqami... Aŋayuqaagnikiimma kiliktuaqługigłuunniiqanuq. (ii) Ukiaġmi aullaġataġniqsuq, iñuksiuqsaqhuni.

(Iñuksiuqsaġataaqsiruq, yaiy.)

Suva taimma, aapamiñun, aapaŋata iñugnik uqaqtilaaŋanik alapiŋaaġniġiga una uvva. (ii) Iłimisulluunnii aullaġataġugnaqtuq.

(Tavrakii, isumaqaqtukkii.)

Ii.

Iñuksiuqsaġataaqsiruq.

Kuugmikkun aullaġataqtuq.

(Anisaanmun.)

Nunamiñ kiuvva.

(Aa nunami uvvaukua.)

Nunami uvvaukua. Iñuguqtuq una nunami.

(Nunami, taġiugiłaami.)

Ii, sumik naluruq. Taġiumik naluruq. (Tavra.) Anisaanmun aullaġataqtuq,

(Anisaaqsaġataaqsiruq.)

kuuk saġvaqtuaq tuvraqługu Tavra anisaaqhuni, igliqhuni tainna, nullaqtaqhuni, iglauvluni... Upiŋġaami sumi taimma piva, ukiumiłuunnii.

(Tavra anisaaqsaġataqtuq una.)

Ii, anisaaqtuq kuukun.

Anisaaqhuni tainna, kiisaimmaa taimma pituğağataqpuq tağiumun.

(Yaiy tağirritchuquna.)

Tağirritchuq. (Araqhaa.) Tağirriñ-ñami, tavra, uanmun aullağataq-tuq. Ualiñğagutkiimma piñiqsuq.

(ii) Uanmun aullaqtuq.

(Isumamigun, tavra.)

Isumamigun, isumani maliktuağaa.

(Urriqsuurraitchuq. Isumanikii tavra maliksağatağaa.)

Ii, isumani maliksağatağaa.

Tainna siñaagun igliqhuni, uanmun, qanutun taimma igliqtigivluni, qatchiraaq amna sivunağani, immam siñaani, tautugataaqsigaa.

(Qatchiraaq.)

Qatchiraaq.

(Sunapta taimma.)

Avva, ammaamna iglu suna, pisugnaqtuq.

(Isumaaqsiruq.)

Ii. (yaiy)

Tainna igliqhuni qallimmauŋ, ikiġ-ġaqaġmatun irruiññaaqsiruq igña.

(Yaa, savaŋaniqsuq.)

Savaŋaniqsuq amma, iñuich savaa-ġinigaat.

(Qatchiraakkaluaq.)

Taimma tainna tuŋaaġivlugukiitavra, tikirruiññaġaa. (ii) Taimma siłataŋi-qamiuŋ, siłataani tamaani pira-ġaaġaqsiruq. (ii) Tamarramakua niġrutit, tamaani napigiññaqtat tamarra. Tamarra, sut taimma. (ii) Niġrutikkaluat.

(Nigrutikkaluat navluqsiññaqtat.)

Navluqsiññaqtat.

(Yaa, araqhaa. Pipqaqtaŋiññmiut.)

Tamaani piraġaaqtillugu, kiisaimmaa iñuk anilġataqpuq.

(Iñuqaġniqsuq.)

Ii, aġnaq una. (aġnaq una) Aġnasaktaq kiuvva. (araa!) (ha, ha) Aġnasaktaq una. (araa) Araa, piqpagiaqsisugaa tautuksaqługulu.

(Ii, kaviuġiaqsigaa.)

Aa, itqutisuaqsigaa. (ii) Igligiaqsigaa uvva. (aa) Araa, ilaaniñ aŋisaktaqtuq unauvva aġnaq.

(Aġnalaġluaq.)

Aġnalaġluaq aŋiruq.

(Aŋiruq, araa.)

Iñuŋuluuraġuqsugauq, piayaaġuqsugauq ilaa.

(Uvvauna qatqiñŋagaluaġmiruaġli.)

Ii, igligivlugu taavruma itqutigaa.

(Itqutigaa.)

Tavrani itkaqsiruq upinġaapak.

Kisimġiuġniqsuġġuuq una.

(Kisimġiuġniqsuuq?)

Ii. (Aḷakkaa.) Uqautiaqsigaa uvva aŋutaat immagguuq, aŋuniaġiaŋaruaq aiŋaitchuq.

(Aiŋaitchuuq?) Ii. (Aḷakkaa.)

Upinġaapak tavraniitkaqsiruq.

(Niġiugigaak.)

Uvvaliqauna atchiqṭugu pikkaŋaa aapaŋata taamna.

(Aapaŋataa?)

Ii. (ii) Tavrani, pikamiuŋ, aanġurriqamiuŋ atchiqṭugulu pikkaŋaa.

Aŋuṭhuyugmik.

(Aŋułhuyugmiik?)

Ii, Aŋułhuyugguuq una.

(Anułhuyuk, ii.)

Uvva atqa minitchaġaluaġniġiga.(ii)

Aŋułhuyuk una.

(Aakkaktuq iñusugrugmik.)

Aakkaktuq. Tavraniitkaqsiruq upinġaapal-

(Upinġa-tilġataġmimmatiŋ.)

Upinġaaguniqsuq kiuvva tavruŋa tikiñman. (ii) Aŋutaat uvva aullaŋaniqsuq taavruma.

(Aŋuniaġiaġniqsuq.)

Ii, aŋuniaġiaġniqsuq. Imma niġiunaqsiaqsimman uqautigaa, sammagguuq taġiumiñ unaŋŋa iñukpalliġuuruq aikami aŋutaat.

(Araa, tagiumiñ samaŋŋa.)

19

Ii.

(Iiqinii.)

Iñukpasugmun unauvva iññiññiqsuq.

Iñukpasuugnun.

(Iñukpasuugnun iññiłgataqtuq.)

Tavra tavrani iñuuniaqhuni tainna...

Siññaqturuq una taamna aġnaq.

(Siññaqturuq.)

Siññaqturuq. Siñiksaġataqami qakugun taimma itiġuni. Alianniuġaluaġaqtuq imma taamna iñukuluuraq, mikimmivlunilu.

(Uvvakiuna aŋutiŋŋuŋagaluaġmiruaġli.)

Uvva una nukatpiakkaluaq.

(Nukatpiakkaluaq, sumik naksaluutaiŋagaluaqtuġli samma.)

Tavrani tavra tukkuġiksiłługu tainna piqpagivlugu taavruma, aullalaitchuq. Tainna aŋurriŋ imma

qaiñiaġnimmauŋ, aniiqsuaqami tatqaani, taunuŋa qiñiġaluaġaqtuq. Taunaŋŋamiñ iñukpalliġñiaġnimmauŋ, iñukpalliłaitchuq. (ii) Kiisaimmaa taimma iłaanni qiñiqtualigisiłługu, samna tasamaŋŋa nalunaiġataġniqpuq.

(Nalunaiġataqtuq.)

Tavrakii quliutigaa (ii) aakaaluni Suniuma.

(Iññirviñi.)

Iññirviñi.

Immaliqaa tavrani aiŋaiñŋaan, iłaanni siñikkalualgiñman imma, aġnaq taamna, nivaġalavluni siñikkalualgiñman, aŋun taamna piyumitchagataġniqsuq. (ii) Aġnakkiuvva. (ha, ha)

Aa. Aŋun piyumitchalaiññiaŋitchuq aġnanun. Naaggagguuq tavra, paasaġniaqługu kataksugauq.

(Iłakkaa.)

Siñigmipkaqługu kataksugauq. Tavrakii tamaani qakimaniuraqłuni piiłłaiġmivłuniłu piruaq, mayullaiqsuq. (ha, ha) Kiisaimmaa itiġataġniqpuq. (ii) Itiġataqamiasiitavra suagaqsigaa, (ii) innasiġatqiquŋiłługu. Qunuvlugu, salummaqługu aġnam taavsruma.

(Siġłuamun kataktuq.)

Siġłuamun kataktuq. Tavraasii susatqiŋiłługu.

(Tatamittukkii.)

Ii.

Tavra tainna tavraniitillugu aŋutaat ailaġatagmivlunilu.(ii) Tavragguuq ipiġaaqtuaqhuni aŋuniaġagniqsuq upinġaami. Niġrutit qanusipayaat nuviugaqługich tainna, aliġmik. (Araa.) Kalitaaqługich, aasii aggisivlugich. Qanusipayaanik. Tavragguuq niġrutinik aggirrivluni airaqtuq.

(Iñusaktaq una.)

Iñusaktakkii. Tavra.

(Maannakii aŋiruq.)

Aa, aŋutaukami maanna aŋiruq. (Aa.)

Tavraniitkaluaqamiasii tavra, ukiaksraġman, ukiuġman kii, tavraŋŋa aullalgitchuq uanmun.

(Uanmun.)

Aŋułhuyuk.

(Uanmun aasii.)

Ii.

(Aŋayuqaaksraġaluagni taimma.)

Nayuġaluaqamigik, tukkuġiiñ-
ŋitkaluaġmiuq. Aliakkiutivlugik-
kiimma, aŋivaitkaluaġmagnik.

(Nukatpiaguvlunikiuvva piuq.)

Ii.

(Isumaqaqtuq imma iñugnik.)

Iñugnun imma kasuutisuktuq,
qanutchiñun, iłauraamiñun, inna
iłaqatiimiñun. (ii) Aŋigivaiłługik
taapkuak pisugnaġik. Tukkuġ-
liuqtiñŋitkaluaġmigaak, tukkuġik-
sitkaluaġaak taapkuak.

(Araakii aŋivaitchuk, ilimik
unniimma araa.)

27

Tainna igliqtuaqhuni uanmun,

(Aisaqsauraŋitchuq.)

Aŋułhuyuk, (ii), aiñmun piñiaŋitchuq.

(Aŋułhuyuk.)

Aŋułhuyuk.

(Piñirriqsuq.)

Iñugnun tikiłgataaqsiłgitchuq.

(Tikiłgataaqsiłgitchuq.)

Unnuaqsiivłuniasiuvva. Unnuaqsiisuurutkii unipkaat. (ii) Unnuaqsiivłuni, tamauŋa anirvasaaniinniqsuamun iglumun iñniñniuraaġaqsiruq, unnuaġman.

(Iñnitchaġataaqsiruq.)

Iglumun isiġataaqsiruq. Sunauvvagguuq nuliaġiigñun.

(Nuliaġiigñuun?)

Ii.

(Asivaniinniqsuk.)

Ii. Nuliaġiik paniqaġniqsuak, nalaułługik isiġviginiġik.

(Atiqatiginiġai.)

Ii.

(Iłimisun inniqsut.)

Ilaatun inniqsut.

(Ii, apkugnaktun iñukpaktun iñŋiññiqsut.)

Ii.

(Yaa, aarigaa, isumagiksipayaaqtuq.)

Tavraasii tavruŋa iññiññami...

Paniqaġniqsuk ukuak taapkuak.

(Aa, paniqaġniqsuk.)

Ii, Aŋułhuyuk nuliaqhuni iñuuqataugaqsiruq tavrani.

(Taapkugnagni.)

Ii. (Yaiy. Nuliaġataqtiqtuq.)

Nuliaġataqtiqtuq.

Taimma tainna iñuuniaqtillugich iñuqaġnaiḷam iḷitchuġiniġaa.

(Iñuqaġnaiḷaqaġniqsut.)

Iñuqaġnaiḷaqaġniqsut.

(Aḷakkaa. Nuliaġmisugauq.)

Iñuqaġnaiḷam iḷitchuġikamiuŋ kiitavra aipkaġniġaa iglaaq.

(Aipkaġuugaa.)

Aŋułhuyugguuq avsruma aŋutauqataan aipkaġaa.

(Aŋutauqataan.)

Aŋutauqasiġiga.

(Ya, aŋutauqatiqalgiññiqsuq uvvauna uigiñmiñiqsuq)

Aŋułhuyuk natchiqqaurritkaagguuq.

(ii) Natchiqqaurritkaagguuq aŋutauqataan. Aŋułhuyuk.

(Natchiqqaurritkaa.)

Ii.

(Alakka, natchiġñiaŋaiñmisugauq.)

Natchiġñiaŋaitchuq.

(Nunamiu.)

Nunamiu. Aaparuaŋata piaqsigaa. Tatqagmagguuq atigikkaluaŋa atullaiŋagaa.

(Atigikkaluani.)

Ii, nukatpiukamigguuk taiksrumaŋ-ŋa aqulliunġaŋitkaluaqtuaq, (ii) taiksrumaŋŋa iñuqaġnailamiñ. Qaġmagguuq uuktuaġayaqtuq atilugu. (ii) Uvvaguuq qanitchani nannum amia niviŋaniqsuaq taamna.

(Tautugaġigaa.)

II. (ii) Aaparuaŋan urriqsuutiaq-sigaa. (ii) Samma natchiich qauniŋannik urriqsuutigaa.

(Nalurukkiatan.)

Naluruq, (ii) tamatkua qanuq qiññaqaqtuat tigusaatquŋiɬɬugich. Samma natchium qiññaŋa urriqsuutivlugu.

Atigivluni taavsrumiŋa aniaqsiruq Aŋuɬhuyuk. (ii) Urriqsuutisuiġmani. Suagguukkanna tuŋaġnam siñaani, aŋutauqataa takanna. Nanualuk kanna saliukpagauraaġniqsuaq, (ii) ullaaqsigaa takanuŋa.

(Aŋuɬhuyuk.)

Aŋuɬhuyuum taimma tikiññmani, saniġaqɬigiiksiɬɬutik atautchikun nakkaqtuk.

(Aŋutauqatigiik.)

Aŋutauqatigiik. Tavrali naluruq.

(Naluruq.)

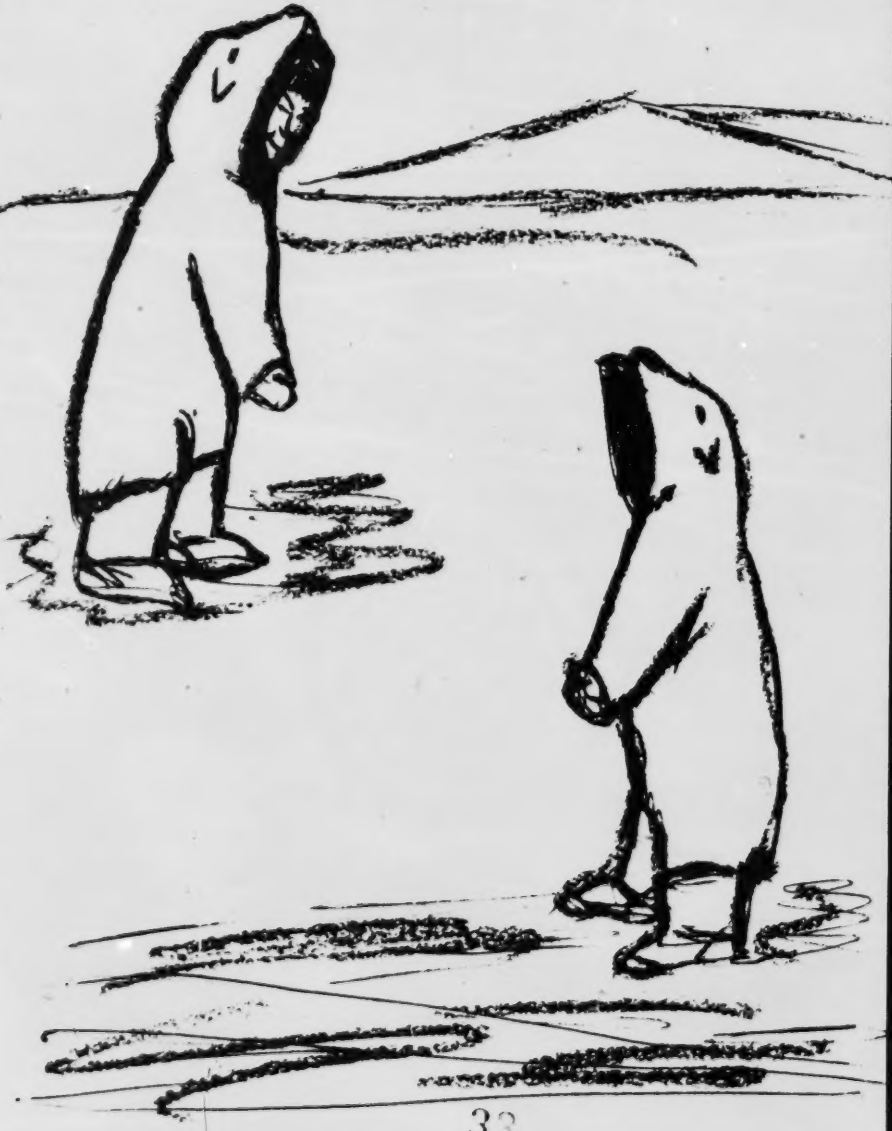

Urriqsuutaagun kisian.

(Isagutiruq.)

Atautchikuaŋiñmiuk. Tavrauvvaa avitiġmiuk. Tainna igliqtuqhuni, igliqhuni tautuaksraiḷiqivḷunikii, tainna makua sut, qatiqtaurat tautuktiqataaqsigai tamaani. (ii) Tamarra naliġakługich taimma, urriqsuutaagun aaparuaġmi, kiisaimmaa tigusiḷiqpuq. Tamaaŋŋa (ii) tigusiḷiqami, kilunmun.

(Natchiutilaaŋanik nalummigaa.)

Ii. Tulakami, tuvvamun qaqiłługu aigaqsiruq. Tulaŋaiññiqsuq.

(Tulaŋaiññiqsuq.)

Tulaŋaiññiqsuq taimña tuvaaqataa. Taimma aikami; aivḷuni,

uniɬɬugu natchiq, qakisiññaqługu,

(Ii, Aŋułhuyuk.)

Aŋułhuyuk airuq. Sivuliksugaa.

(Sivulikkaa.)

Tavra sivuligmani taamna, kiŋuqaitchiaŋagun qaigaluaġmiuq, aqulliuruq aglaan. (ii)

Uvlaakun aasii, (ii) uvlaakumman taamuŋa pipkaġialigiññiġaasuli.

(Uqallautiyaqtuqtiligiññiġaa.)

Ii. Aŋułhuyugguuq aŋutauqataan ugruqqaurritkaa tainnasuli.

(Ugruqqaurritkaa.)

Nanuulutiksuli. (ii) Taimma urriqsuutiligitkaa aaparuaŋan.

(Tavrauna aaparuaŋan piqpagiaq-
sigaluaġaa.)

Aa. Nakuaġigaagguuq uuma
aaparuaŋata. (ii)

(Iglaakkii nakuaġiŋiññiaŋitkaa.)

Tavra tainnasuli taavsrumiŋa
ativlunisuli, takanna animman,
saliuppigaaġanigaqtuq iñuqaġ-
naiłaq.

(Ii. Iñuqaġnaiłaummivłuniłuuvva.)

Aa, iñuqaġnaiłaummivłuniłuuvva
tainna. Takanuŋaqhuni, ullak-
ługu, nakkaligitchuk ataut chikun.
Tavra tautugnautiliġaluaġaqtug-
guuq, tautugnautiliġaluaġaqtug-
guuq nakkaqamik, taimma
tautugnaiġutiliġaqtuk.

Tavralikii Aŋułhuyuk tainna

piłaniaqhuni taivsrumaŋŋa aŋiuraqtuat samma, aŋiuraġnimmagich aaparuaġmi, (ii) aŋiuraqtuanik qiñiqhuni, aŋiuraqtuamik taimma, tamatkua tigusaatquŋisaŋi piptailivługich, aŋiuraqtuamik tigusiłiligitchuq. Kilunmun aasii.

(Aŋułhuyuk tigusianiktiligitchuq.)

Ii. Tigusianiktiligitchuq. Kilunmunaasi. Igliqhuni tainna, tulaktiġniaġman, nauŋ aasii.

(ii) Piisiligitchuq.

(Ii, piisiġruaġlualigitchuq.)

Qaqiłługu ugruunni, aiłigitchuq.

(Iñuqaġnaiłaq qinnaaqsigisiłgitchuq tavraa.)

Sivuliktaqpiiñaaqsiłgitkaa Aŋułhuyuum, uva natchiġñun qaurrisaqaŋiñmiruam.

(Uvvauna makkuniŋa nalummiuq.)

Tavraasii tavrani siñiqqaaligil-
ļutiŋ, uvlaakunman, iñuqaġnaiļam
aipkaligiññiġaasii.

(Aasiasii.)

Aŋułhuyugguuq aŋutauqataan
ugruqqaurritkaa, qayaqtuġutig-
guuqata.

(Qayaqtuġutiiŋ?)

Ii.

(Aļakkaa, qayaqtuŋailigiñmisugauq.)

Qayaqtuŋaiñmiuq. Tavrakii
aaparuaŋata urriqsuutiligitkaa.

(Puqisugrukkaluaqhuniasiuna.)

Qayaq itqanaiļgiñmiuq. Aaparua-
ŋan tamarra suġautaġmiñik mar-
ra suġautaqaqtitkaa. (ii) Suġau-
tamiñik.

Aŋułhuyuglu, iñuqaġnaiḷaġlu ayalgitchuk qayyanik.

(Qayaqtuqsaġataaqsiḷgitchuk.)

Ii.

(Qanuqtakiq pikhiḷgitpak.)

Tainna ayakhutik, nuna qiñiġ-naiġuraaniktiqługu, Aŋułhuyuk kiluagnamiñ anuqqautisugaa.

(Aḷakkaa.)

Sumik paqitchiŋaitchuq. (ii) Tulaksaaqsiḷiġaluaqtuq anuq-qagruiññaġman, argullaiqsiġugaa.

(Nalurukkii.)

Ii. Paŋaaqsigaluaqtuq, aulal-laiqsuq. Qaiḷḷiġuġmigaa.

(Aŋułhuyukataŋ.)

Tavra payyagniuġaqsiruq. (ii) Tavra tainna paŋakkaluaqami, qanuġuni tulakkumiñaiqhuni,

isumamiñi isumaaluktaliłgiñaqtiqtuq. (ii) Tainna piñiallaġmi, ipkuak aanuġurriutik aapami itqaaqsiłiġik.

(Itqaġumiñaqtiġniġik.)

Itqaqtiġniġik. Immaliqaaguuqimña aanuġurriŋakkaŋaa uyaqqagnik aapaŋan.

(Ii, aakkaluaq.)

Taimmakii itqaqtiqamigik, qalaksaqtiqhuni, qalagataqtiġik ukuak uyaġaurak. (ii) Taimma igłua qayyami qaaŋagun, tamauna sialiġipkaqsallakkaa. Tainna arugunmutkii sanmiruq. (ii) Suagguuġmanna tatpavuŋa immam qaaŋagun aullaqtiqhuni.

(Aullaqtiqtuq.)

Aqulliġiikługik taimma. (ii)

Tamanna takpauŋa, ilaamanna quppaq, aiguraaġaqsiruq tamattumuuna.

(Aullaqtiqtuq.)

Ii. (Yaiy.) Quunniġalukkut, suitchuq tumaa tamarra. (Yaiy.) Quppaqtun tainna, anuqłiġaluaqtuq imma.

(Anuqłiġaluaqtuq, uyaġautikisa savaulliġaak.)

Ii.

(Anniqsuutiksrautikkii.)

Anniqsuutiksrautik. Tamatsrumuuna qayaqtuaqhuni airuq. Qallikkami natiġiniqqami, takpaksrumani tuvaġnaurami, suagguuq pigña maŋaqtauraq, sivunipiallaŋani. (ii) Tainna tulagiaġman, suagguuquna iñuk.

(Iñuk.)

Iñugguuq sua una taunuŋa kunitu-
kaŋaniqhuni immamun.

(Alakkaa.)

Uniuqługu tulakhuni airuq.

Taimma aimman uqautiaqsigaat.
(ii) Takannagguuq iñuqaġnailaq,
taimani aullaqsaŋŋuaqtiqsiñ-
ñaqhuni uvlaaq, tulakhuni supimik-
suaq. Suniqpagguukkiakanna.
Takannagguuq aulaŋitchuq takanani.
(ii) Quliaqtuaġutiaqsigaat.

(Ii, supimiksuaq.)

Supimiksuaq. Suvluaqtuqsali-
gitchuaġguuquva, taimaniuvvaa
tulaktiqhuni.

(Tavralluataq, iñuqaġnailaq.)

Sunauvvagguuq tavra, uyaġaurak
samaŋŋaqamik, suvluaqtuqtuaq

qanaġanun kiamitiġniqsuk, isiqtiġniqsuk. Taapkuak tavruŋaasiitaimma kułullaksiññaqhuni immamun, iñuqaġnaiłaq takanna.

(ha, ha) (Arguaŋŋanni pigaa.)

Aŋułhuyuk iñuaqtuq

(Iñuaqtuq.)

aŋutauqanmiñik.

(Aŋutauqataiyaqtuq.)

Aŋutauqasiqimmiraqtuġġuuq.

Uvagguuq iłaksiŋaiñmigaa aġnaq.

(Ii, tavra aŋutauqasiuġaa.)

Taikkagguuq taigña, aŋutauqasiqiugaġaqtuq, isiŋaitkaluaqtuqunnii.

(Uvvakii amma saŋiaglugu, sulugu, siimmaquvlugu pigaa.)

Ha, ha.

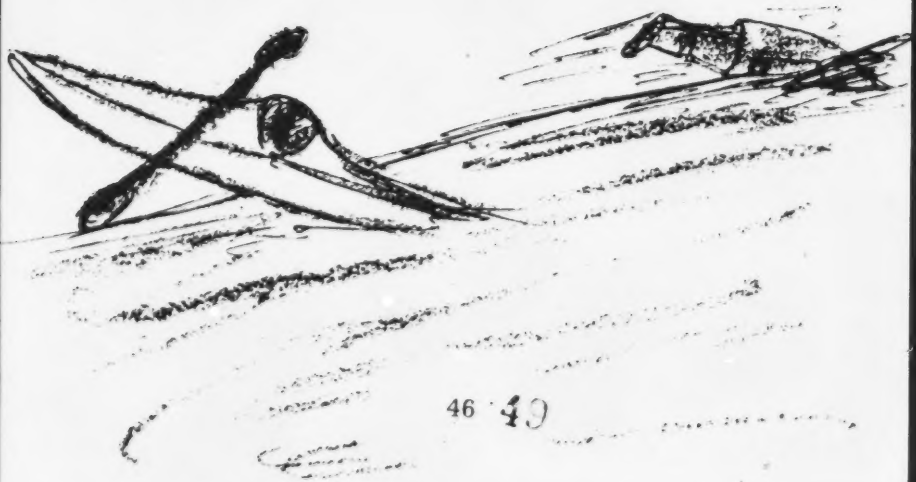

Iñuqaġnailaiqamikkii iñuuniuraaġaqsirut. (ii) Niqsayuaqsiligitchuquna. Aŋułhuyuk sunik sapiqsraaŋitkaqsilgitchuq. (ii) Qanuq pisukami. Tamarrakiataŋ nanuuvluniłukii uuktuqtuanikkaimarra, (ii) taġium niġrutiŋi.

(Aaparuaŋatakii ikayuġaa.)

Ii. Aaparuaŋata uqausimavlugu, puqigmipkaqługu, ilitchisugmipkaqługu. Pipqaqtaŋiñmiñiqsuġlikiimma iñuk. (ii) Iñuiłami qauriñiłuni, Aŋułhuyuk.

Tavrani iñuugaluaġmagnik, kiŋuniiŋik ipkuak, aŋayuqaaŋikiimma, quliaqtuaġaluaġman, (ii) takullaalugigłu pitquaqsiłgiñmiñiġaik.

(Aŋuthuyutkuk.)

Aa.

(Tavraukuak nuliaġiikkaluaqtukkii tavra, aippaapak.)

Tavraniitkaluaqamik.

(Taamna taimma iñuktaŋa suniuraŋitkaat.)

Qanuqtillugu taimma taamna nalummigiga. (ii)

(Tasammakii igliqqat nuŋullirruŋ.)

Igliqqatkii tasamma pigaat iñuqanŋiñŋitkaluaqtuqqanuq. Iñuŋisaimma qanuŋiñŋitkaat. (aa)

Inna iñuqaġnailaq iñuilluni piñiaŋitchuq, iñuqaġuurut.

(Arguaŋaruaq.)

Suva taimma, uvva iñuŋiñik nalummiuŋa.

(Ii. Tavra taimmauganigli.)

Uvva taapkua kisiisa aŋayuqaaġiich iñugivlugich, imma iñugiakkaluaġugnaqtuq nuna taamma.

(Quliaqtuaguvluni kiuvva piñiqsuq, ulipkaaguvluni.)

Aŋayuqaamignun pamuŋa pitqummatik aapamik pisukataaqhutik aullaġatalgitchuk.

(Pisukataaqhutik.)

Pisukataaqhutik.

(Iñuqaġnaiḷaktauq qamma iññirvigiŋammikkaŋiik.)

Iñukpasuuk, iñuqaġnaiḷauŋitchuk.

(Yaa, iñukpasuugliqaa.)

Tumimigun tavra aŋayuqarriaqsaġataaqsiruq. (ii) Nulianiḷu taputivlugu. Suvak ukuak, qitunġaitpak, suvak taimma.

(Qitunġiñiługikkiitavra uqallausiġiŋiñ-
ñiġaich.)

Qitunġiŋagaluaġugnaqtuagluun-
niiqanuq uvva, qitunġaisillugik
pigikka. Qitunġiŋatilaaŋak
nalugiga.

(Tavrakii qitunġaiłłutik igliġlik.)

Igliġlik tainna iłuaġimikkun.
(ha, ha) Piiguqługich makua mar-
ra unipkaat pigitka.

(Igliqsaaniktuk tavra.)

Tainna igliqhutik, iñuqaġnaiłak,
taipkuak iñukpasuuk,

(Iñukpasualuuk.)

kasuġataaqsiłgitkaik.

(Kasuġataaqsiłgitkaik.)

Upinġaami piłigiññiqsuk.

(Upinġaami.)

Tainna qallimmiuglu, taikka ağnaq aniruq.

(Ii. Immakii niğiuŋiñŋiñmiuq aullaqtuamik.)

Aa. Suagguuq igña, amaaqapiağmatun amna, (ii, kii) qitunğaitchuaq imña nalaunmauŋ. (ii) Amaurağmatun amna inniqsuq. (ii) Tainna igliqhutik tikiñmatku, suagguuquna amaaqağniqhuni.

(Amaaqağniqsuq.)

Ii. Amaanigatağmiñiqsuq. Qanutchimiktaimma, aŋunmiik naagga ağnamiik,qanutchimik piqaqtilaaŋa nalummigiga. (ii) Taamna iñukpasuk.

(Amaurağniqsuq.)

Iğñimmiñiqsuq tavra kiŋuani.

(Ağniağiŋagaakii.)

Aŋutaagguuq piiḷigiññiqsuaq.

(ii) Maannagguuq, tukkuġiaqsiruk maanna. Tukkuġiksitqaqsigik tuvaaqasiġñiġman, (ii) taavsruma. Tavraniittuallakkaluaqamik aasiuvva, aŋutaat qaigaluaqtinnagu, aullaqhutik.

(Aullaġataqtuk.)

Iñuŋuluuramik taamna, iñupiaġuramik tainna tavra, qitunġaqaġniqsuq.

(Amaaġniqsuq.)

Amaaġniqsuq (ha, ha) iñukpasuk.

(Aġnaqtiŋ kiimmapigaa, quliaqtuaġutigaa. Tavraukuak.)

Tavraasii utiġataqhutik aŋayuqaamiŋnun.

(Utiġataqtuk.)

Aŋayuqaaŋigñun Aŋułhuyuum.

(Utiġataqtuk, igliqtuk.)

Tavrakii aŋuniutillaavlugich, avanmuugaqsivłutik aasii tavraŋ-ŋaqaŋa. (ii) Sunik piñailutaiñmiuk, Iñuqaġnailaq taimma taimña,

(Kułuaniŋammiuq.)

kułuaniŋammiuq.

Uvvauna tavruŋaaglaan ilisimam-migiga, unipkaaq taamna.

(Ii, aarigaa.)

Tavruŋaaglaan tavra itchugnaq-tuġluunnii. Marrakiimakua unipkaat naiglivługich pisuusiv-ługich pigitka.

(Piiguqtunitavra tainna piñaqtuq.)

Piiguqługich. (ii)